

**ПЛОВДИВСКИ УНИВЕРСИТЕТ
• ПАИСИЙ ХИЛЕНДАРСКИ •**

КУРСОВА РАБОТА

НА ТЕМА:

ЗМЕЯТ В БЪЛГАРСКОТО НАРОДНО ТВОРЧЕСТВО

Изготвил:

Петър Донов

Фак. № 180961170011

Проверил:

Пловдив, 2019

СЪДЪРЖАНИЕ:

УВОД.....	2
1. Етимология.....	2
2. Местообитание.....	4
3. Произход на змея.....	6
ИЗПОЛЗВАНА ЛИТЕРАТУРА.....	12

УВОД

Още през XIX век, на ранните етапи на нашата народоука, змеят привлича вниманието на събирачите на “народни драгоценности”. Началото поставя Каранов (1894) с публикацията “Народни вярвания за змея (аджер) и змията в българската народна поезия”¹. В обсега на народната вяра материали за змея в края на XIX събира и публикува в началото на XX век Димитър Маринов (1914). През първата половина на XX век и по-точно между двете световни войни (20-те - 40-те години) змеят привлича интереса на нашата народопсихология и е предмет на изследване в трудовете на Найден Шейтанов (2006). През втората половина на XX век змеят е изследван в контекста на българската митология, традиционната вяра и празничност, фолклора. В края на XX и първите години на XXI век змеят вече е обект на изследователски интерес от демонологията. Междувременно следи от змейове по българските земи под формата на песни, легенди, предания и “разкази на очевидци” се откриват в етнографски проучвания с широк тематичен обсег, за което ще стане дума в хода на изложението.

1. Етимология

Тръгвайки от етнографските данни за названията, произхода, образите, възможните превъплъщения, обитаваните места и основните дейности на змея, българските изследователи го анализират на първо място в неговата връзка с космогонията (създаването на света, разделянето и свързването на небето и земята). В един сътворен вече свят се търси връзката на змея с основните стихии (елементи) – въздух, огън, земя, вода, към всяка от които той се оказва причастен, поради което се възприема като владетел или стопанин на водоеми, землища, облаци, дъждове, ветрове, вихрушки и светкавици. Генетичната му обвързаност с основните градивни

---

¹ Каранов, Е. (1894). Народни вярвания за змея и змията в българската народна поезия. Периодическо списание, кн. 9, 129-234.